

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

II. De materia Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

erat caput, cui per fidem Hebræi coniungebantur, ei que inse-
rebantur. Vnde, 1. Corinth. 10. Iudæi dicuntur in deserto ten-
tasse Christum. Et Apocal. 13. dicitur; Agnus occisus ab origi-
ne mundi. Eadem etiam definitio verbi Dei prædicato conue-
nire videtur: nam etiam per verbum Dei initiamur, & coopta-
mur in Ecclesiam, & Christo inserimur.

CAPVT SECVNDVM.

De materia Baptismi.

DE materia nulla ferè dissensio est, tametsi non
pauci errores de hac re aliquando exstiterint, vel
etiam existant. PRIMVS fuit error Manichæo-
rum, qui teste Augustino, libro de hæres. cap. 46.
Baptismum in aqua non putabant adhibendum, quod vide-
licet aquam vt res ceteras corporales, non Deus, sed Diabo-
lus procreasset. Magis verecundi fuerunt Marcionistæ, qui et-
si crederent aquam esse opus mali principij, id est, Diaboli,
non Dei boni: tamen eam adhibebant in Baptismo ob Chri-
sti præceptum. Refert Theodoretus, lib. 1. fabul. hæret. se vi-
disse senem quendam Marcionistam, qui fatebatur in myste-
rio aquam adhibendam, & tamen ita illam oderat, vt faciem
suam mallet proprio sputo, quam aqua abluere, ne videlicet
creatore indigere videretur.

SECUNDVS error fuit Seleuci, & Hermiæ, qui aquam
ex Baptismo excludebant, idq; ob auctoritatem Scripturarum,
quæ ubicunque comparant Baptismum Ioannis cum Christi
Baptismo, semper affirmant Ioannem baptizasse in aqua,
Christum baptizaturum Spiritu sancto, & igne, Matth. 3. Luc. 3.
Ioan. 1. Marc. 1. Actor. 1. Referunt hunc errorem Philastrius
in lib. de hæresibus, & Augustinus de hæresibus, cap. 59.

TERTIVS error ex eodem fundamento fuit Iacobitarum,
qui loco aquæ Baptismalis ferro candente imprimebant in
frontibus crucis figuram. Testis est Bernardus Lutzembur-
gensis in Catalogo hæreticorum.

QUARTVS est Paulicianorum qui teste Euthymio in 2.
parte Panopliæ titul. 21. pro elemento aquæ in Baptismo illa
verba substituunt, Ego sum aqua viua.

QVINTVS error Lutheri est, qui in symposiacis colloquijs, cap. 17. interrogatus, num deficiente aqua liceat baptizare in lacte, aut ceruisia: primùm respondit, iudicio diuino id esse committendum: deinde addidit, quidquid balnei nomine nuncupari potest, illud esse aptum ad baptizandum. At certè balnea vini, & lactis, nedum ceruisiæ fieri posse, nemo dubitauit vnquam.

Aduersus hæc omnia deliramenta statuit Concilium Tridentinum, sess. 7. can. 2. aquam veram, & naturalem requirit ad Baptismum. Ex quo intelligimus duo. PRIMO, nullum liquorem esse materiam Baptismi, qui non sit vera, & naturalis aqua. SECUNDO, omnem veram, & naturalem aquam, quantumuis accidentaliter alteratam, & mutatam, esse materiam idoneam ad Baptismum. Id verò patet ex apertissimis Scripturis. Nam Ioan. 3. dicitur: Ex aqua, & Spiritu sancto.

Item ibidem orta est æmulatio discipulorum Ioannis, qui videbant Christum baptizare per discipulos suos in aqua, ut etiam ipse Ioannes baptizabat. Actor. 8. Ecce aqua, qui prohibet me baptizare? Ephes. 6. Lauacro aquæ in verbo vitæ. 1 Cor. 10. Paulus comparat Baptismum mari rubro. 1 Pet. 3. comparat Petrus eundem Baptismum diluuiio. Denique etiam Prophetæ expressè prædixerunt Baptismum aquæ, ut Ezechiel cap. 36. Effundam super vos aquam mundam. Cur autem aquam Deus elegerit potius, quàm aliud elementum, causas reddunt auctores adferentes varias aquæ proprietates: quas vide apud S. Thomam 3. part. quæst. 66. art. 3. & Gulielmum Parisiensem in libro de Sacramentis, cap. de Baptismo.

Neque testimonia à Seleucianis allata concludunt. Nam non docent discrimen esse inter Baptisma Ioannis, & Christi, quod vnum esset in sola aqua, alterum in solo Spiritu, vel igne: sed quod vnum esset in sola aqua, alterum non in sola aqua, sed in aqua, & Spiritu, ut dicitur Ioan. 3. Vnde 1 Ioan. 3. Hic est, qui venit per aquam, & sanguinem, non in aqua solum, sed in aqua, & sanguine. Quod autem additur de igne Mat. 3. & Luc. 3. non significat ignem aliquem elementalem, ut stultè putarunt Iacobite, sed ignem quendam cœlestem, & diuinum: nam idè coniungitur cum Spiritu sancto. Potest autem ille ignis, vel significare linguas igneas, quæ descenderunt in Apostolos in die Pentecostes, vel ignem Purgatorij, ut Hieronymus

nymus docet in cap. 3. Matthæi, & Beda in cap. 3. Lucæ, vel etiam ignem diuini iudicij, vt exponit Hilarius canone 2. in Matth. vel denique ignem tribulationis in hac vita, qui nulli baptizato deest, vt exponit auctor operis imperfecti in cap. 30. Matth.

Kemnitius in hunc canonem nihil aliud notat, nisi non esse necessarium, vt aqua exorzizetur, & benedicatur: si aqua vera, & naturalis sufficit. Sed malè id colligit: nam etiam si ad substantiam Sacramenti non requiratur benedictio aquæ, tamen rectè est instituta, vt infra dicemus.

CAPVT TERTIVM.

De forma Baptismi.

FORMAM Baptismi etsi hoc tempore ferè omnes admittant, quod ad praxim attinet, quæ est singularis Dei prouidentia, ne innumerabiles infantes pereant, tamen fuerunt, & sunt non leues de hac re errores. PRIMVS fuit quorundam, qui ipso tempore Apostolorum baptizabant in nomine trium principio carentium, id est, trium Patrum, vel in nomine trium filiorum, aut trium Paracletorum. Qui error refertur, & damnatur can. 48. aliàs 49. Apostolorum.

SECVDVS fuit Gnosticorum, qui teste Irenæo lib. i. cap. 18. baptizabant in nomine Ignori Patris, in veritate Matris omnium, & in nomine descendentis IESV.

TERTIVS fuit Cataphrygum, & Paulianistarum, qui non baptizabant in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, vt Innocentius I. testatur in epist. 22. cap. 5. & ideo iterum baptizari iubentur in Concilio Nicæno, canone 19. & Laodicensi, can. 8.

QVARTVS fuit aliquorum Arianorum, qui baptizabant in nomine Patris per Filium in Spiritu sancto. Refert Nicephorus lib. 13. cap. 35. ita baptizare voluisse quendam Episcopum Arianum nomine Deuterium; sed diuino miraculo contumè aquam euanuisse. Alios item Arianos non seruasse veram Baptismi formam patet ex Concilio I. Arelatensi, vbi can. 8. iubentur interrogari Ariani, cum ad Ecclesiam redeunt, sub qua forma verborum à suis baptizati sint: non enim eodem modo

modo